

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

27. října 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Článek 56 SFEU – Volný pohyb služeb – Služby v oblasti tvorby a produkce kinematografických a audiovizuálních děl – Poskytovatelé předplacených televizních služeb – Poplatek z předplatného, který jsou povinni odvádět poskytovatelé předplacených televizních služeb – Určení výnosů z poplatku – Omezení – Příliš nahodilé nebo nepřímé účinky“

Ve věci C-411/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) ze dne 10. března 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 5. července 2021, v řízení

Instituto do Cinema e do Audiovisual IP

proti

NOWO Communications SA,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení M. L. Arastey Sahún, předsedkyně senátu, N. Wahl (zpravodaj) a J. Passer, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Instituto do Cinema e do Audiovisual IP M. Ferreira, A. Moura Portugalem, I. Teixeira a A. T. Tiago, advogados,
- za NOWO Communications SA R. Camacho Palmou, advogado,
- za řeckou vládu A. Magrippi, O. Patsopoulou, M. Tassopoulou a D. Tsagkaraki, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: portugalština.

– za Evropskou komisi M. Afonso, G. Braunem a M. Mataijou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 56 SFEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Instituto do Cinema e do Audiovisual IP (Ústav pro kinematografii a audiovizuální tvorbu, dále jen „ICA“) a společností NOWO Communications SA (dále jen „NOWO“) ve věci vyměření poplatku, který jsou povinni odvádět poskytovatelé předplacených televizních služeb.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 3 ICA je subjekt, jenž je na základě Lei n.º 55/2012 – Princípios de ação do Estado no quadro do fomento, desenvolvimento e proteção da arte do cinema e das atividades cinematográficas e audiovisuais (zákon č. 55/2012, kterým se stanoví zásady upravující jednání státu při podpoře, rozvoji a ochraně filmového umění, jakož i kinematografických a audiovizuálních činností) ze dne 6. září 2012 (*Diário da República*, 1. řada, č. 173/2012, ze dne 6. září 2012), pověřen poskytováním podpory, zejména finanční, pro kinematografické a audiovizuální činnosti.
- 4 Tato podpora je financována mj. výnosy z poplatku z předplatného, který jsou každoročně povinni odvádět poskytovatelé předplacených televizních služeb na základě čl. 10 odst. 2 tohoto zákona (dále jen „poplatek z předplatného“), a poplatkem z vysílání reklamy upraveným v čl. 10 odst. 1 uvedeného zákona.
- 5 V srpnu 2013 ICA jakožto subjekt pověřený výběrem poplatku z předplatného vyzval společnost NOWO, poskytovatele předplacených televizních služeb, k odvedení částky 886 042,50 eura z titulu tohoto poplatku.
- 6 NOWO napadla tento výměr u Tribunal Administrativo e Fiscal de Almada (správní a finanční soud v Almadě, Portugalsko), přičemž se v podstatě dovolávala rozporu poplatku z předplatného s unijním právem.
- 7 Uvedený soud žalobě společnosti NOWO vyhověl a rozhodl, že s ohledem na účel a charakteristiky režimu podpory kinematografické a audiovizuální činnosti je tento režim v rozporu s článkem 56 SFEU. Zejména dospěl k názoru, že výnosy z výběru poplatku z předplatného slouží výlučně k financování podpory a šíření portugalských kinematografických děl, takže určení těchto výnosů snižuje náklady domácí produkce ve srovnání s produkcí zahraniční a nepřímou tak diskriminuje přeshraniční poskytování těchto služeb v porovnání s jejich vnitrostátním poskytováním.
- 8 Proti tomuto rozhodnutí podal ICA k předkládajícímu soudu kasační opravný prostředek, v němž tvrdí, že poplatek z předplatného je v souladu s unijním právem mimo jiné proto, že není v rozporu s článkem 56 SFEU.

- 9 V této souvislosti poukazuje na to, že neexistuje žádný přeshraniční prvek odůvodňující uplatnění článku 56 SFEU, protože činnost poskytování předplacených televizních služeb je omezena na portugalské území. Kromě toho vycházel soud prvního stupně z nesprávného předpokladu, že poplatek z předplatného má sloužit výlučně k financování podpory a šíření portugalských kinematografických děl, ačkoli z tohoto financování těží i evropská díla. Konečně má ICA za to, že i kdyby výnosy z tohoto poplatku byly určeny k financování domácích děl, nelze s ohledem na fakt, že neexistuje důkaz o tom, že by poskytovatelé televizních služeb upřednostňovali nákup domácích děl na úkor děl evropských, protože domácí díla požívají financování a podpory, dospět k závěru, že by uvedený poplatek byl v rozporu s unijním právem.
- 10 S ohledem na vážné pochybnosti o slučitelnosti poplatku z předplatného s článkem 56 SFEU považuje předkládající soud za nezbytné obrátit se na Soudní dvůr.
- 11 Za těchto podmínek se Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Může čl. 10 odst. 2 [zákona č. 55/2012], je-li vykládán v tom smyslu, že poplatek, který je v něm stanoven, má sloužit výlučně k financování podpory a šíření portugalských kinematografických a audiovizuálních děl, vést k nepřímé diskriminaci poskytování služeb mezi členskými státy ve vztahu ke srovnatelnému vnitrostátnímu poskytování služeb, protože ztěžuje poskytování služeb mezi členskými státy v porovnání s čistě vnitrostátním poskytováním služeb v členském státě, a být tak v rozporu s ustanoveními článku 56 SFEU?
- 2) Může okolnost, že v jiných členských státech Evropské unie existují režimy shodné s režimem stanoveným zákonem č. 55/2012 nebo podobné tomuto režimu, změnit odpověď na první předběžnou otázku?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 12 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 56 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí poplatek určený k financování podpory a šíření kinematografických a audiovizuálních děl.
- 13 V první řadě je třeba poznamenat, že tato otázka vychází z předpokladu, že výnosy z poplatku z předplatného zavedeného článkem 10 odst. 2 zákona č. 55/2012 jsou určeny k financování podpory a šíření portugalských kinematografických a audiovizuálních děl.
- 14 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru ovšem vyplývá, že z ustanovení uvedeného zákona nevyplývá takový výklad jednoznačně a že tento výklad vnitrostátního práva zpochybňuje v řízení před předkládajícím soudem ICA a v rámci tohoto řízení ICA i Komise.
- 15 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance (rozsudek ze dne 6. října 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 12 a citovaná judikatura).

- 16 Konkrétně Soudnímu dvoru nepřísluší, aby v rámci systému soudní spolupráce zavedené článkem 267 SFEU ověřoval nebo zpochybňoval správnost výkladu vnitrostátního práva předkládajícím soudem, jelikož tento výklad spadá do výlučné pravomoci vnitrostátního soudu. Proto musí Soudní dvůr, pokud je mu vnitrostátním soudem předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, vycházet z výkladu vnitrostátního práva, který mu byl poskytnut uvedeným soudem (rozsudek ze dne 6. října 2015, Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 13 a citovaná judikatura).
- 17 Výklad vnitrostátního práva podaný předkládajícím soudem, zejména v souvislosti s určením výnosů z poplatku z předplatného, tedy nemůže být Soudním dvorem zpochybněn.
- 18 Ve druhé řadě v řízení před Soudním dvorem Komise a Řecká republika uvedly, že vzhledem k tomu, že z portugalských právních předpisů výslovně nevyplývá, že by výnosy z poplatku z předplatného byly určeny výlučně k podpoře portugalských kinematografických a audiovizuálních činností, musí být na tento poplatek nahlíženo z hlediska jiných ustanovení unijního práva než z hlediska článku 56 SFEU. Podle Komise je poplatek z předplatného součástí režimu podpory audiovizuálních děl ve smyslu článku 54 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 [SFEU] prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. 2014, L 187, s. 1). Dále je podle tohoto orgánu a podle Řecké republiky poplatek z předplatného v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. 2010, L 95, s. 1), jejíž ustanovení umožňují členským státům ukládat poskytovatelům mediálních služeb usazeným na jejich území povinnost finančního příspěvku, pokud jsou vybrané prostředky určeny k podpoře výroby evropských děl.
- 19 V tomto ohledu je pravda, že podle ustálené judikatury platí, že formuloval-li předkládající soud otázku tak, že odkázal pouze na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tato okolnost tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl veškeré prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený soud v položených otázkách odkázal či nikoli (rozsudek ze dne 7. března 2017, X a X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, bod 39).
- 20 Nicméně je třeba připomenout, že je výlučně věcí předkládajícího soudu definovat předmět otázek, které zamýšlí položit Soudnímu dvoru. Je totiž věcí pouze vnitrostátních soudů, kterým byl spor předložen a jež musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jejich rozsudku, tak relevanci otázek, které kladou Soudnímu dvoru (rozsudek ze dne 11. července 2013, Belgian Electronic Sorting Technology, C-657/11, EU:C:2013:516, bod 28).
- 21 I když přitom není vyloučeno, že jsou ustanovení nařízení č. 651/2014 a směrnice 2010/13 relevantní v oblasti podpory kinematografických a audiovizuálních děl, jakož i financování těchto děl, nic to nemění na tom, že Soudnímu dvoru nepřísluší měnit předmět projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jejímž prostřednictvím si předkládající soud vyžádal pro účely posouzení souladu poplatku z předplatného s článkem 56 SFEU jen o výklad tohoto ustanovení.
- 22 Co se výkladu uvedeného ustanovení týče, je třeba připomenout, že podle článku 56 SFEU jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb.

- 23 Vnitrostátní opatření, která výkon této svobody zakazují, brání tomuto výkonu nebo jej činí méně atraktivním, představují taková omezení volného pohybu služeb (rozsudek ze dne 3. března 2020, Google Ireland, C-482/18, EU:C:2020:141, bod 26 a citovaná judikatura).
- 24 Taková omezení volného pohybu služeb mohou být přípustná pouze tehdy, když sledují legitimní cíl slučitelný se Smlouvou o FEU a jsou odůvodněna naléhavými důvody obecného zájmu, pokud jsou v takovém případě způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nepřekračují meze toho, co je pro dosažení tohoto cíle nezbytné (rozsudek ze dne 18. června 2019, Rakousko v. Německo, C-591/17, EU:C:2019:504, bod 139 a citovaná judikatura).
- 25 Je třeba rovněž připomenout, že podle ustálené judikatury svědčí volný pohyb služeb jak poskytovateli, tak příjemci služeb (rozsudek ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, bod 51 a citovaná judikatura).
- 26 V projednávané věci hledá předkládající soud odpověď na otázku, zda poplatek z předplatného omezuje poskytování služeb v rámci Unie, neboť určení výnosů z tohoto poplatku na produkci a podporu portugalských kinematografických a audiovizuálních děl snižuje náklady na služby poskytované poskytovateli usazenými v Portugalsku a napomáhá využívání těchto služeb na úkor služeb poskytovaných poskytovateli usazenými v jiných členských státech.
- 27 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že jak poskytovatelé audiovizuálních mediálních služeb, tak provozovatelé předplacených televizních služeb, jako je NOWO, jsou v rámci svých činností příjemci služeb produkce kinematografických a audiovizuálních děl a mohou se dovolávat článku 56 SFEU.
- 28 Z druhého z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že účelem čl. 10 odst. 2 zákona č. 55/2012 není regulovat služby produkce kinematografických a audiovizuálních děl, nýbrž zavést poplatek, jež mají odvádět poskytovatelé předplacených televizních služeb a jež slouží k financování podpory a šíření takových děl.
- 29 Z ustálené judikatury přitom vyplývá, že vnitrostátní právní úprava, jejímž účelem není úprava podmínek poskytování služeb dotčenými podniky a jejíž omezující účinky, které by mohla mít na volný pohyb služeb, jsou příliš nahodilé a nepřímé, než aby povinnost, kterou stanovuje, mohla být považována za způsobilou omezit tuto svobodu, není v rozporu se zákazem stanoveným v článku 56 SFEU (rozsudek ze dne 27. dubna 2022, Airbnb Ireland, C-674/20, EU:C:2022:303, bod 42 a citovaná judikatura).
- 30 V projednávané věci vzhledem k tomu, že není upřesněna celková výše výnosů z poplatku z předplatného, a s ohledem na skutečnost, že výnosy z tohoto poplatku jsou určeny k podpoře produkce kinematografických a audiovizuálních děl na úrovni celého tohoto hospodářského odvětví, nelze prokázat, že by uvedený poplatek měl omezující účinky na volný pohyb služeb.
- 31 Předně není vzhledem ke spisu předloženému Soudnímu dvoru možné vyčíslit celkovou částku podpory tvorby a produkce kinematografických a audiovizuálních děl financované z výnosů z poplatku z předplatného. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nanejvýše vyplývá, že v projednávané věci částka vyměřená společností NOWO za rok 2013 činí 886 042,50 eura, přičemž výnosy z uvedeného poplatku z předplatného musí být určeny na podporu odvětví kinematografické a audiovizuální produkce jako celku a tato částka musí být posuzována na základě celkových nákladů na produkci kinematografických a audiovizuálních děl.

- 32 Dále je třeba poukázat na to, že produkce kinematografického či audiovizuálního díla vyžaduje součinnost mnoha poskytovatelů různých služeb, kteří působí v různých fázích produkce a nabízejí odlišné služby.
- 33 Konečně vzhledem k tomu, že přerozdělení výnosů z poplatku z předplatného je nepředvídatelné, nelze tvrdit, že z něj těží každé vyprodukované dílo.
- 34 Z toho vyplývá, že finanční podpora, jejíž celková výše není vyčíslena, je přerozdělována nepředvídatelně mezi velké množství kinematografických a audiovizuálních produkcí a poskytovatelů služeb působících v různých fázích produkce, takže dopad této podpory na cenu za služby produkce kinematografických a audiovizuálních děl musí být vzhledem k informacím, které má Soudní dvůr k dispozici, považován za nejistý, či dokonce hypotetický.
- 35 Kromě toho cena nepředstavuje jedinou proměnnou, která určuje pořizování kinematografických a audiovizuálních děl.
- 36 Rozhodnutí poskytovatele televizních služeb pořizovat kinematografická nebo audiovizuální díla závisí rovněž na kulturních faktorech, zejména na specifichnostech panujících v každém členském státě a na očekáváních publika.
- 37 Vzhledem k informacím, které má Soudní dvůr k dispozici, nelze tedy prokázat, že by určení výnosů z poplatku z předplatného vedlo ke zvýhodnění služeb produkce portugalských kinematografických a audiovizuálních děl na úkor služeb poskytovaných poskytovateli usazenými v jiných členských státech, takže za těchto podmínek musí být případné účinky, které by poplatek z předplatného mohl mít na poskytování služeb produkce audiovizuálních a kinematografických děl, považovány za příliš nahodilé a nepřímé na to, aby představovaly omezení ve smyslu článku 56 SFEU.
- 38 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí poplatek určený k financování podpory a šíření kinematografických a audiovizuálních děl, pokud jsou jeho případné účinky na volný pohyb služeb produkce takových děl příliš nahodilé a nepřímé na to, aby představovaly omezení ve smyslu tohoto ustanovení.

K druhé otázce

- 39 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda může okolnost, že v jiných členských státech Unie existují režimy shodné s režimem stanoveným zákonem č. 55/2012 nebo podobné tomuto režimu, změnit odpověď na první otázku.
- 40 Druhá otázka vychází z předpokladu, že se na poplatek z předplatného vztahuje zákaz stanovený v článku 56 SFEU. Z odpovědi na první otázku přitom vyplývá, že vzhledem k informacím, které má Soudní dvůr k dispozici, tomu tak není. Na tuto otázku tedy není důvodné odpovídat.

K nákladům řízení

- 41 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí poplatek určený k financování podpory a šíření kinematografických a audiovizuálních děl, pokud jsou jeho případné účinky na volný pohyb služeb produkce takových děl příliš nahodilé a nepřímé na to, aby představovaly omezení ve smyslu tohoto ustanovení.

Podpisy